

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นบทสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะโดยทำเสนอตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 มีความแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 จำนวน 285 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งสิ้น 163 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sample) แบ่งตามบทบาทหน้าที่ที่ปัจจุบันกำหนด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเจจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 40-43) โดยแยกเป็น

- ผู้บริหาร จำนวน 75 คน
- ผู้จัดการสถานประกอบการ จำนวน 40 คน
- อาจารย์ผู้สอน จำนวน 48 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านการเตรียมการและพัฒนาบุคลากรของผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบทวิภาคีในด้านหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านการเตรียมการและพัฒนาบุคลากร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์ในการตอบ โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 75 ชุด ผู้จัดการสถานประกอบการ 40 ชุด อาจารย์ผู้สอน 48 ชุด รวมแบบสอบถามทั้งหมด 163 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 11.0 (Statistical Package of the Social Sciences for windows Version 11.0) เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลและด้านการเตรียมการพัฒนาและบุคลากร โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินงานผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ปัจจุบันที่ต่างกัน โดยใช้ f -test

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหารผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน มีการดำเนินงานระบบทวิภาคี

ในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล ด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ ($\bar{X} = 3.58$) และด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

เมื่อพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร พบว่า มีการดำเนินงานระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลและด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล ($\bar{X} = 3.60$) และด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนการดำเนินงานด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$)

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้จัดการสถานประกอบการ พบว่า มีการดำเนินงานระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ ($\bar{X} = 3.57$) ส่วนการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลและด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$) และ ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่า มีการดำเนินงานระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล และด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและพัฒนานุเคราะห์ ($\bar{X} = 3.54$) ส่วนด้านหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.46$) และ ($\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานการศึกษาาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอนของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการอาชีวศึกษาได้มอบนโยบายให้สถานศึกษา และสถานประกอบการร่วมมือกันทำหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนมีการยืดหยุ่นได้ตามสภาพท้องถิ่น ประกอบกับการดำเนินงานด้านอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ได้ดำเนินงานมาหลายปี สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมมือกันจัดและทราบบัญญาเบื้องต้นได้ดี จึงให้การดำเนินงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การดำเนินงานการศึกษาาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและ

อาจารย์ ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อตรวจสอบเป็นรายคู่ พบว่า มี 1 คู่ที่แตกต่างกัน คือ ผู้บริหารกับอาจารย์ผู้สอน อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการอาชีวศึกษา แต่ไม่อธิบายให้อาจารย์ผู้สอนให้เข้าใจจึงทำให้การดำเนินงาน ด้านหลักสูตร จึงแตกต่างกัน

4. การดำเนินงานการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอน ได้รับทราบข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เป็นอย่างดี และอาจจะเป็นระยะเวลาที่ดำเนินงานนานแล้ว สถานศึกษาและสถานประกอบการ ได้ทำความร่วมมือในการจัดระบบทวิภาคีได้ดีแล้ว

5. การดำเนินงานการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ด้านการเตรียมการและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน เข้าใจ ถึงนโยบายในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดียิ่งขึ้น ในการเตรียมการและการพัฒนาบุคลากร ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการอาจทราบข้อมูลเดิมที่เกิดปัญหาและ ได้แก้ปัญหาเรียบร้อยแล้ว

Rajabhat Mahasarakham University

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

การดำเนินงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีเหตุผลเพื่อมุ่งที่จะยกระดับการศึกษาของเยาวชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาได้ศึกษาวิชาชีพสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประกอบอาชีพได้ตามที่สถานประกอบการต้องการ ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่จะต้องประชุมกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ มีการร่วมกันกำหนดหลักสูตรมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล มีการเตรียมการและพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับการดำเนินงานการอาชีวศึกษา ผลจากการวิจัย ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอนมีการดำเนินงานการศึกษาระบบทวิภาคีระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับอาร์ักษ์ ทองปาน (2543 : 49) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เพราะการจัดในส่วนที่สอดคล้องอาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นนโยบายหลักของ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบให้สถานศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทุกสาขาวิชา ที่มี สถานประกอบการอยู่ในเขตพื้นที่ ที่สถานศึกษาดังอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ซึ่งสถานประกอบการจะได้พนักงานเข้าทำงานตรงตามสาขางานที่สถานประกอบการ ต้องการเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวที่ไม่ค่อยดีได้มีโอกาสได้ ศึกษา และเป็นการประหยัดงบประมาณ ที่รัฐบาลจะต้องจ่ายทั้งค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ ซึ่งวัสดุและ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัยเหล่านั้นสถานประกอบการมีพร้อมอยู่แล้ว แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรจิตรา โปธิบุตร (2535 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างสถาน ประกอบการกับสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สถานศึกษา เห็นว่าระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและไม่สอดคล้องกับ จวีวรรณ สุรวรรณ (2536 : บท คัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการฝึกงานของนักศึกษา ประเภทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการวางแผนและเตรียม การแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะในส่วนที่ไม่สอดคล้อง อาจจะเป็นห่วงของเวลา ที่ทำการศึกษาวินิจฉัย ประกอบการกับสถานประกอบการยังไม่ทราบ ข้อมูลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีดีพอหากรับนักศึกษาเข้าฝึกงานแล้วอาจจะเป็นภาระของสถาน ประกอบการจะต้องรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ของนักศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นภาระผูกพันกับสถาน ประกอบการ

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานในแต่ละด้านมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถาน ประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ด้านหลักสูตร โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อตรวจสอบสายคู่ พบว่า มี 1 คู่ ที่แตกต่างกันคือผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ได้รับนโยบายจากคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาแต่ไม่อธิบายรายละเอียด ให้ ครูผู้สอนเข้าใจ จึงมีความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับอาร์ักษ์ ทองปาน (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ พบว่ามีการดำเนินงานระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายด้าน หลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบให้สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำ หลักสูตร ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการที่ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น แต่สถานประกอบการใดที่ สอนไม่ครบตามหลักสูตรก็มอบให้สถานศึกษาสอนในรายวิชานั้นจนครบหลักสูตร

2. ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการ และอาจารย์ผู้สอนของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 ด้านการจัดการเรียน การสอนและประเมินผลพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอาร์ักษ์

ทองปาน (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ พบว่ามีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาและสถานประกอบการที่ร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการกำหนดเป้าหมายในการรับนักเรียนร่วมกัน จัดทำแผนให้อาจารย์ติดตามและกำกับการศึกษาแต่ละสาขาวิชาให้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร สถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นกรรมการร่วมกันในการประเมินผลการเรียนการสอน กลางเทอมและปลายเทอม ซึ่งจะกระทำร่วมกันและสถานศึกษาจัดการสอนวิชาความรู้เบื้องต้นก่อนส่งต่อไปสถานประกอบการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 166) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยเทคนิค พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถานประกอบการยังมีความกังวลจะสอนไม่ครบตามหลักสูตรที่ทำไว้เพราะสถานประกอบการจะต้องรักษาผลประโยชน์ของตัวเอง ซึ่งจะทำให้รายได้ลดลงประกอบกับนักเรียนที่เข้าฝึกงานยังเป็นนักเรียนใหม่ กลัวทำให้เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตเสียหายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบทวิภาคีด้านการเตรียมการและพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาวิชาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การวางแผนการเตรียมการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นในส่วนที่สอดคล้องกับเตรียมการสืบเนื่องมาจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ ได้เตรียมตารางการฝึกไว้ตลอดหลักสูตรจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนไว้ครบทุกสาขาวิชา กำหนดวันเริ่มต้นการฝึกวันสิ้นสุดการฝึก กำหนดวันหยุดตามวันสำคัญต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าตลอดจนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการฝึกและจัดเตรียมบุคลากรพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือตลอดเวลา ไม่สอดคล้องกับฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาสภาพปัจจุบันและความต้องการการฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การวางแผนและการเตรียมการอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับมาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 166) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยเทคนิคพบว่า การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการอยู่ในระดับน้อย ไม่สอดคล้องกับณรงค์ ไทยทอง (2541 : 92) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียน

การสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา 9 ด้านการวางแผน พบว่า ระดับบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นส่วนที่ไม่สอดคล้องสถานศึกษาและสถานประกอบการอาจจะคิดว่าอาจเป็นภาระในการเตรียมวัสดุที่ใช้ในการฝึกที่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม จากงบในการดำเนินงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น

ในด้านการพัฒนาบุคลากร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสรุปรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ระบบทวิภาคี (2540 : 7-8) พบว่า บุคลากรของสถานประกอบการมีจำนวนไม่เพียงพอในการแต่งตั้ง ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและประเมินผล ความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อการวางแผนการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปีต่อไป

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 พบว่า มีการดำเนินงานระบบทวิภาคีด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอนและประเมินผลและด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน มีความประสงค์ที่จะพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้ช่างฝีมือที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อส่วนร่วม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีระดับการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

Rajabhat Mahasarakham University

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 มีการดำเนินงานด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 จึงควรจัดประชุมวางแผนในการร่างหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนอาชีวศึกษาให้ทันต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.2 ผู้บริหาร ผู้จัดการสถานประกอบการและอาจารย์ผู้สอน ควรจะถือว่าเป็นหน้าที่เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตลอดหลักสูตรและในปีต่อไป

1.3 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่จัดร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการควรจะมีการประเมินผลเพื่อที่จะใช้ในการวางแผนในการพัฒนาในปีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีการทำเสนอบทบาทหน้าที่ที่ปัจจุบันบาง

ประเด็น จึงไม่อาจชี้ให้เห็นชัดเจน ดังนั้นควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาหลักสูตรที่เหมาะสมต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสถานประกอบการและ
สถานประกอบการขนาดเล็กกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University